

APEL AL CONSILIULUI ACADEMIC ROMÂN CĂTRE AUTORITĂȚILE PUBLICE, COMUNITATEA INTELECTUALĂ ȘI SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ DE PE AMBELE MALURI ALE PRUTULUI

Consiliul Academic Român (C.A.R.), constituit la 26 martie 2026 de Academia Română, Academia de Științe a Moldovei și patru academii de ramură din România – Academia de Științe Juridice, Academia de Științe Medicale, Academia de Științe Tehnice și Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” – își asumă, prin însăși rațiunea existenței sale, misiunea de a consolida spațiul comun al științei, culturii, educației și responsabilității publice românești.

Constituirea Consiliului Academic Român a reprezentat un moment de referință pentru convergența instituțiilor academice din spațiul românesc, întemeiată pe unitatea de limbă, cultură și istorie, precum și pe rolul științei ca fundament durabil al dezvoltării societății. C.A.R. a fost conceput ca o platformă de cooperare științifică la cel mai înalt nivel, având menirea de a reuni eforturile instituțiilor academice românești și de a contribui la elaborarea de studii, analize și recomandări privind teme majore de interes public. În acest spirit, Consiliul Academic Român salută Apelul comun lansat la 1 mai 2026 de Uniunea Scriitorilor din România și Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova, prin care se solicită trecerea de la declarații de intenții la fapte concrete și la elaborarea unui scenariu realist, bine întemeiat politic, legislativ, financiar, economic, educațional și cultural, privind obiectivul Unirii Republicii Moldova cu România. Vocea scriitorilor, a oamenilor de cultură, a intelectualității românești în ansamblu confirmă faptul că această temă nu aparține conjuncturii, ci conștiinței istorice și responsabilității față de viitor. C.A.R. cheamă cele două uniuni ale scriitorilor de pe ambele maluri ale Prutului să meargă împreună și să atragă toate instituțiile culturale de interes național pe calea unității românești.

Consiliul Academic Român constată că, în ultimii ani, relația dintre România și Republica Moldova a intrat într-o etapă nouă, marcată de apropiere instituțională, solidaritate strategică și reafirmare a apartenen-

ței la același spațiu de limbă, cultură, istorie și valori europene. Republica Moldova își continuă parcursul european într-un context geopolitic dificil, influențat de războiul din vecinătatea imediată, de presiuni externe și de provocări regionale complexe, fapt subliniat și în Apelul din 15 ianuarie 2026 către oamenii de știință și cultură din România și Republica Moldova. În asemenea împrejurări, comunitatea academică are datoria de a vorbi limpede, responsabil și întemeiat pe adevăr. Academia Română, fondată în anul 1866, s-a născut ca instituție a unității de cultură, prin limbă și istorie, având încă de la început vocația integratoare a tuturor românilor. Academia de Științe a Moldovei, creată în 1961 într-un context istoric dificil, a păstrat și transmis tradiția științifică și culturală a românilor din stânga Prutului. Cele două academii-surori au avut și continuă să aibă un rol fundamental în apărarea adevărului privind identitatea românească a populației de pe ambele maluri ale Prutului. Declarația comună a Academiei Române și Academiei de Științe a Moldovei din 30 decembrie 2025 – calificată de analistul politic și istoricul Anatol Țăranu drept un „Manifest al identității” – a reafirmat un principiu esențial: unitatea politică durabilă nu poate fi clădită decât pe reîntregirea spirituală, culturală, educațională și științifică a poporului român. România culturală a precedat România politică, iar această lecție a istoriei rămâne actuală și astăzi.

Pornind de la această continuitate de idei și acțiuni, Consiliul Academic Român adresează prezentul Apel către autoritățile publice din România și Republica Moldova, către instituțiile academice, universitare, culturale și educaționale, către societatea civilă și către toți cetățenii conștienți de responsabilitatea momentului istoric și este de acord cu trecerea la fapte. Considerăm că a venit timpul ca apropierea dintre România și Republica Moldova să fie asumată nu doar ca aspirație afectivă și identitară, ci și ca proiect de construcție

instituțională, elaborat cu rigoare, realism și responsabilitate. Este necesară trecerea de la evocare la planificare, de la declarații simbolice la acțiuni coordonate, de la solidaritate firească la mecanisme concrete de convergență. În acest sens, Consiliul Academic Român propune inițierea unui amplu proces de analiză și fundamentare științifică privind perspectivele apropierii accelerate dintre România și Republica Moldova, inclusiv prin elaborarea unui cadru de convergență academică, educațională, culturală, juridică, economică, administrativă și socială. Unificarea în plan academic și cultural general trebuie să asigure fundamentul unificării tuturor instituțiilor și al unificării politice. Acest proces trebuie să fie unul democratic, transparent și european, așezat pe respectul voinței cetățenilor, pe adevărul istoric, pe dreptul la identitate și pe valorile fundamentale ale civilizației europene. El nu trebuie să fie expresia unei conjuncturi politice trecătoare, ci a unei strategii naționale și europene de lungă durată.

Consiliul Academic Român consideră necesară constituirea, sub egida instituțiilor academice membre, a unor grupuri de experți din România și Republica Moldova, care să elaboreze studii, analize și recomandări privind armonizarea treptată a sistemelor educaționale, academice și de cercetare; recunoașterea și valorificarea comună a patrimoniului cultural și științific românesc; apropierea cadrului juridic și instituțional; dezvoltarea infrastructurii comune de cercetare, inovare, educație și cultură; elaborarea unei strategii de comunicare publică și internațională privind unitatea de limbă, cultură, istorie și destin european a românilor; evaluarea obiectivă a beneficiilor, provocărilor și etapelor posibile ale unui proces de reîntregire națională, în deplină concordanță cu normele democratice și cu parcursul european al Republicii Moldova.

Consiliul Academic Român subliniază că deciziile majore privind viitorul Republicii Moldova și al relației sale cu România aparțin cetățenilor, în spirit democratic. Totodată, elitele academice, culturale, științifice și intelectuale au datoria de a pregăti temeinic terenul cunoașterii, al dialogului public și al responsabilității istorice, pentru ca asemenea decizii să fie luate în cunoștință de cauză, fără manipulări, fără frică și fără falsificarea trecutului. Experiența istorică arată că

marile acte de unitate au fost pregătite de cultură, educație, știință, limbă, conștiință și solidaritate. Unirea de la 1918 a fost precedată de o lungă lucrare spirituală și intelectuală. Astăzi, în condițiile secolului al XXI-lea, această lucrare trebuie continuată prin instrumentele timpului nostru: cercetare, expertiză, dialog instituțional, educație, comunicare publică, cooperare europeană și asumare democratică.

Consiliul Academic Român cheamă autoritățile de la București și Chișinău să trateze apropierea dintre România și Republica Moldova ca pe o prioritate strategică, să susțină instituțiile academice și culturale în elaborarea analizelor necesare și să creeze cadrul politic și administrativ pentru transformarea solidarității istorice într-un program coerent de acțiune.

Chemăm, de asemenea, entitățile de cercetare științifică, universitățile, uniunile de creație, organizațiile culturale, comunitățile profesionale și societatea civilă să contribuie la acest proces prin competență, echilibru și devotament față de adevăr. Consiliul Academic Român reafirmă că știința, cultura și educația sunt temelia cea mai sigură a unității durabile. Prin adevăr istoric, competență academică, solidaritate instituțională și voință democratică, spațiul românesc poate deveni mai coerent, mai puternic și mai pregătit pentru provocările viitorului. Astăzi, mai mult ca oricând, avem datoria să înțelegem că ceea ce istoria a despărțit prin forță poate fi apropiat prin adevăr, cunoaștere și voință comună.

Consiliul Academic Român își exprimă disponibilitatea de a contribui, prin expertiza instituțiilor sale membre, la elaborarea unui cadru coerent de analiză și acțiune, menit să sprijine apropierea ireversibilă dintre România și Republica Moldova, în spirit european, democratic și românesc.

Unitatea nu este doar moștenirea înaintașilor noștri. Ea este responsabilitatea generației noastre față de generațiile care vin.

În numele Consiliului Academic Român:

Acad. Ioan-Aurel POP,

președinte al Consiliului Academic Român

Acad. Ion TIGHINEANU,

vicepreședinte al Consiliului Academic Român

5 mai 2026